

La finestra oberta

JOSEP ROIG

Eixugar el deute per contribuir al benestar de les persones

Deia Jaume Bartumeu, en un article titulat «Desorientació pressupostària», publicat el novembre de 2021 al Diari Bondia, que «un Estat endeutat és un Estat impotent», és a dir, un Estat sotmès al dictat dels creditors, amb escassa capacitat d'inversió i el que ens hauria de preocupar més, on l'efecte implacable del deute amenaça amb fer saltar pels aires l'Estat del benestar. Dissortadament, Jaume Bartumeu no parlava de cap Estat sàtrapa; parlava d'Andorra.

En els darrers 12 anys, l'endeutament públic s'ha disparat de forma desorbitada i difícil de controlar, superant l'any 2021 els 1.366 milions d'euros. Per fer-se una idea, l'endeutament assolit en els comptes públiques, que equival gairebé a la meitat del PIB nacional, suposa un deute per habitant d'uns 17.200 euros.

L'any 2020, l'any en què va esclatar la pandèmia, el deute per habitant se situava en poc més de 15.000 euros, uns 2.200 euros per sota que el 2021. Aquell 2020, el deute públic se situava en 1.173 milions d'euros. Però si ens fixem en el 2011, l'any en què DA va fer-se amb les regnes del Govern, el deute per persona era de poc menys de 12.200 euros, i el deu-

te públic de 925 milions d'euros. És a dir, en 12 anys, des del bienni socialdemòcrata, els successius Governos de DA han incrementat el deute públic en prop de 450 milions d'euros, que correspon a un increment d'uns 5.000 euros del deute per habitant.

De ben segur, la necessitat de finançament extraordinari i urgent pels efectes de la pandèmia, és una de les causes perquè l'endeutament públic s'hagi enfilat als 1.366 milions d'euros. Però aquesta hemorràgia financera ve de lluny, i comprèn les tres legislatures en què DA ha tingut la responsabilitat de governar.

Tal i com es desprèn del quadern titulat «Deute públic, preocupació pública», publicat pel Centre d'Estudis i Recerca Socialdemòcrata (CERES) el setembre de 2022, el gran problema ha estat que els successius Governos de DA han destinat aquests diners –els nostres diners, no hem oblidar-ho– a despesa i no a generar riquesa per retornar el deute, fet que suposa una autèntica temeritat perquè hipoteca les generacions futures. Conclusió, la mala gestió de DA ha resultat en un increment del deute, que ha emprat de forma pèssima i maldestra.

Aquesta situació és reconduïble? Sí, però cal afrontar-la amb sentit comú, responsabilitat, sobretot, una actitud diametralment oposada a la mantinguda pels successius Governos de DA des del 2011.

En primer lloc, cal obtenir un superàvit en els comptes públics. En altres paraules, els gestors públics han de vetllar perquè les despeses siguin inferiors als ingressos. És allò d'evitar estirar més el braç que la màniga si no es vol passar fred.

En segon lloc, l'Estat ha d'obtenir un cost de finançament del deute inferior a la taxa de creixement del PIB nominal. Això és, obtenir un interès de retorn del deute que se situï per sota de l'increment del cost de la vida.

En tercer lloc, cal incrementar de forma important la inversió, cercant la màxima rendibilitat econòmica i social, i contribuint a generar més activitat econòmica i, per tant,

més recaptació tributària. Es tracta de fer girar la roda de l'economia, no de posar-hi pals perquè no giri.

I en quart i darrer lloc, cal garantir una major «disciplina fiscal» que assegurí que tothom tributi el que li correspon i eviti esbiaixos com l'escassa aportació tributària que genera la inversió estrangera dels darrers anys. Dit altrament, cal evitar que els «pillors i astuts» (gràcies, Jordi Font, per l'aforisme) eludeixin complir amb les seves obligacions tributàries, tal i com va fer el Sr. Jover, ministre de finances i portaveu del Govern. El mateix ministre, per cert, que s'ha estat negant durant tota la legislatura a fer pública la relació d'empreses que es van beneficiar dels avals de Govern per als crèdits tous per combatre la situació de crisi produïda per la pandèmia.

El compliment d'aquests quatre reptes ens ha de permetre amortitzar a poc a poc el deute públic actual i capitalitzar les arques públiques.

Aquesta capitalització, conjuntament amb una política d'inversió diligent i una revisió del model econòmic que passa en gran part per la transformació i la diversificació, ens han de permetre guanyar múscle trobant noves vies d'ingressos i estabilitat per al futur, amb l'objectiu de reparar la fractura social i mantenir l'Estat del Benestar que volem, i que avui està en risc. Es tracta d'eixugar el deute i generar riquesa per no haver-se de sotmetre's als desiguis dels creditors i contribuir al benestar de les persones. ≡

Josep Roig, candidat de PS-SDP + per Sant Julià de Lòria